

**МІНІСТЕРСТВО ЕКОНОМІКИ, ДОВКІЛЛЯ
ТА СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА УКРАЇНИ
УКРАЇНСЬКИЙ ІНСТИТУТ ЕКСПЕРТИЗИ СОРТІВ РОСЛИН
УІЕСР**

вул. Горіхуватський шлях, 15, Київ, 03041, тел.0 (44) 290 40 45,
e-mail: sops@i.ua, web: sops.gov.ua,
код ЄДРПОУ: 00488332

Н А К А З

«02» лютого 2026 року

Київ

№32-ОД

Про затвердження Звіту про виконання Річного плану діяльності Українського інституту експертизи сортів рослин за 2025 рік

Відповідно до Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність», наказу Міністерства аграрної політики та продовольства України «Про затвердження Річного плану діяльності Українського інституту експертизи сортів рослин на 2025 рік» від 23.12.2024 № 4384 та за погодженням Вченої ради Українського інституту експертизи сортів рослин (далі – УІЕСР) (протокол від 29.01.2026 № 1)

НАКАЗУЮ:

1. Затвердити Звіт про виконання Річного плану діяльності УІЕСР за 2025 рік (Додаток).
2. Відділу кадрів і діловодства (Ткачук І. М.) довести наказ до відома заступників директора, керівників структурних підрозділів УІЕСР та його філій, відповідальних виконавців засобами автоматизованої системи контролю обігу документів (АСКОД).
3. Відділу науково-організаційної роботи (Ковальчук Є. С.) забезпечити розміщення наказу та Звіту про виконання Річного плану діяльності УІЕСР за 2025 рік на сайті УІЕСР.
4. Контроль за виконанням наказу покласти на заступника директора з наукової роботи Присяжнюк Л.М.

Директор

підпис наявний

Сергій МЕЛЬНИК

ЗАТВЕРДЖЕНО

наказ Українського інституту

експертизи сортів рослин

від «02» лютого 2026 р. № 32-ОД

Звіт про виконання Річного плану діяльності УІЕСР за 2025 рік

Річний план діяльності УІЕСР на 2025 рік затверджено наказом Міністерства аграрної політики та продовольства України (далі – Мінагрополітики) від 23.12.2024 № 4384.

1. Нормативно-правова робота

1.1. Участь у обговоренні та наданні пропозицій щодо внесення змін до законодавчих та нормативно-правових актів України у сфері охорони прав на сорти рослин та сортової сертифікації насіння і садивного матеріалу

З метою участі у обговоренні та наданні пропозицій внесення змін до підзаконних актів у сфері охорони прав на сорти рослин спеціалісти УІЕСР протягом 2025 року щомісяця приймали участь у засіданнях робочої групи з питань удосконалення ведення системи насінництва, розсадництва та охорони прав на сорти рослин, що проводиться Компетентним органом та участь у тематичних нарадах щодо розгляду актуальних питань з Компетентного органу. В результаті наданих пропозицій та участі в обговоренні наказом Міністерства економіки, довкілля та сільського господарства України від 05.11.2025 року № 1056, зареєстрованого в Мінюсті 25.11.2025 за № 1745/45151 «Про внесення змін до деяких наказів Міністерства аграрної політики та продовольства України» із змінами і доповненнями, внесеними наказом Міністерства економіки, довкілля та сільського господарства України від 28.11. 2025 року N 2221) внесено зміни до наступних нормативно-правових документів:

- Порядку підтвердження підприємствами, установами, організаціями відповідного рівня компетентності, вимоги щодо достатньої кількості персоналу відповідної кваліфікації, який працює на постійній основі, вимоги до матеріальних та фінансових ресурсів, акредитованих лабораторій та системи управління якістю, перелік документів, необхідних для отримання уповноваження, та порядок їх подання;

- Порядку проведення кваліфікаційної експертизи сорту;

- Порядку складання, подання та розгляду заявки на сорт;

- Порядку забезпечення офіційними та дослідними зразками посадкового матеріалу сорту;

- Порядку підтвердження сортових якостей насіння ділянковим (грунтовим) та/або лабораторним сортовим контролем;

- Порядку подовження строку чинності майнових прав інтелектуальної власності на сорт рослин;

- Порядок встановлення збереженості характеристик сорту рослин.

Відповідно до покладених завдань УІЕСР підготовлено 3 проекти методик у сфері охорони прав на сорти рослин та сортової сертифікації, що затверджені наказами Мінагрополітики.

В 2025 році УІЕСР, враховуючи практичний досвід застосування з 2023 року змін та доповнень до законодавства було підготовлено пропозиції змін до Закону України «Про охорону прав на сорти рослин» України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо приведення законодавства у сфері охорони прав на сорти рослин та насінництва і розсадництва у відповідність із положеннями законодавства Європейського Союзу» (№45-001-2-1/3282 від 15.07.2025 року). Пропозиції підготовлені з метою сприяння усуненню невідповідностей та впровадження системи реєстрації сортів в Україні об'єктивною, прозорою відповідно вимог UPOV та CPVO на основі принципів, що отримали міжнародне визнання.

1.2. Участь у розробці нормативно-правових актів на виконання Закону України «Про охорону прав на сорти рослин»

В 2025 році УІЕСР активно приймав участь у підготовці проекту Аналізу регуляторного впливу до проекту наказу Міністерства аграрної політики та продовольства України «Про затвердження Порядку проведення післяреєстраційного вивчення сортів». Наразі Державна регуляторна служба України відмовила в погодженні проекту наказу Міністерства аграрної політики та продовольства України «Про затвердження Порядку проведення післяреєстраційного вивчення сортів», продовжується робота щодо усунення невідповідностей.

В межах компетенції УІЕСР запропоновано зміни до переліку структурних підрозділів Українського інституту експертизи сортів рослин, що проводять польові дослідження кваліфікаційної експертизи на відмінність, однорідність та стабільність (далі – ВОС) відповідних ботанічних таксонів, затвердженого наказом Міністерства аграрної політики та продовольства України від 26 вересня 2023 року № 1709, які затверджені наказом Мінагрополітики від 21.02.2025 № 1190.

2. Організаційна робота

2.1. Проведення атестації наукових співробітників УІЕСР та його філій відповідно до затвердженого графіку

Відповідно до графіку проведення атестації наукових працівників УІЕСР та його філій, затвердженого наказом УІЕСР від 24.12.2024 № 558-ОД зі змінами, внесеними наказом УІЕСР від 25.07.2025 № 287-ОД в 2025 році проведено атестацію 25 наукових працівників УІЕСР та його філій, в тому числі 2 членів атестаційної комісії УІЕСР, що сформована відповідно до «Положення про атестацію наукових працівників», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 13.08.1999 р. № 1475 (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 03.04.2019 р. № 285).

За пропозицією Вченої ради, директором УІЕСР затверджено графік проведення атестації наукових працівників УІЕСР та його філій на 2026 рік. Відповідно до графіку атестацію в 2026 році мають проходити 20 наукових

працівників УІЕСР, в тому числі 5 працівників філії, які мають науковий ступінь та 3 члени атестаційної комісії.

2.2. Організація та проведення засідань Вченої Ради УІЕСР відповідно до затвердженого плану засідань

Відповідно до наказу УІЕСР від 30.12.2024 № 593-ОД «Про затвердження Плану засідань Вченої ради УІЕСР на 2025 рік» було передбачено проведення 11 засідань Вченої ради. Фактично у 2025 році проведено 15 засідань Вченої ради, на яких розглянуто питання щодо наукової та науково-технічної діяльності УІЕСР, а саме: подальше удосконалення наукової та науково-технічної діяльності УІЕСР; розширення напрямів науково-дослідної роботи, планування та звітність; нормативно-правове, науково-методичне та матеріально-технічне забезпечення науково-технічної експертизи сортів рослин; науково-практичні засади діяльності наукової установи та перспективи її розвитку; схвалення до друку науково-технічної продукції та фахового наукового видання.

В 2025 році у зв'язку із кадровими змінами, відбулися додаткові вибори членів Вченої ради УІЕСР. Персональний склад Вченої ради затверджено наказом УІЕСР від 25.07.2025 № 289-ОД «Про затвердження персонального складу Вченої ради УІЕСР».

З метою приведення у відповідність внутрішніх документів УІЕСР до вимог чинних нормативно-правових актів та удосконалення процедурних питань роботи Вченої ради УІЕСР, в 2025 році переглянуто Положення про Вчену раду УІЕСР, внесені зміни та доповнення затверджені наказом УІЕСР від 25.07.2025 № 288-ОД.

2.3. Організація та проведення засідань Методичної комісії УІЕСР відповідно до затвердженого плану засідань

В 2025 році на засіданнях Методичної комісії УІЕСР розглядались питання, що передбачені Планом роботи Методичної комісії УІЕСР на 2025 рік, затвердженого наказом УІЕСР від 24.12.2024 № 589-ОД, та позапланові питання. Підставами для розгляду позапланових питань стали: внесення змін до чинних методик з метою приведення у відповідність до змін нормативно-правових актів у сфері охорони прав на сорти рослин та сортової сертифікації, подання заявок на сорти ботанічних таксонів, щодо яких відсутні методики Міжнародного союзу з охорони нових сортів рослин (далі – UPOV) та національні методики, подання заявок на сорти ботанічних таксонів нових напрямів використання.

Планом роботи Методичної комісії на 2025 рік було передбачено розробка та схвалення дев'яти проєктів методик, трьох форм технічних анкет сорту (далі – ТА) та п'яти форм показників для визначення придатності сорту для поширення в Україні (далі – ППП).

Упродовж звітного періоду організовано та проведено три засідання Методичної комісії на яких розглянуто та схвалено п'ять проєктів методик, із них чотири методики визначення відповідності сортів рослин критеріям ВОС у розрізі ботанічних таксонів та одну Методику проведення післяреєстраційного вивчення сортів рослин.

До трьох міжнародних методик ВОС внесено зміни і доповнення відповідно до нових редакцій технічних документів UPOV. До однієї національної методики ВОС внесено доповнення морфологічних ознак. Методику проведення післяреєстраційного вивчення сортів рослин розроблено у новій редакції.

Упродовж звітнього періоду розглянуто та схвалено вісім форм ППП для восьми ботанічних таксонів: дві форми ППП розроблено для нових ботанічних таксонів: сливи цистени (підщепи), актинідії делікатесної плодового напрямку використання і та п'ять форм – за новими напрямками використання: зернового для пирію середнього, кормового (на зелену масу) для жита посівного (озимого) і тритикале (озимого) та підщепи для аличі (сливи розлогої, вишнесливи) і гібриду аличі (сливи розлогої, вишнесливи) × персика звичайного, одна форма вперше розроблена на липу серцелисту декоративного та медоносного напрямків використання. Оновлено три бланки ТА, розроблено один бланк ТА для нового ботанічного таксону – актинідії делікатесної.

Після схвалення на засіданні Методичної комісії проекти методик розглянуто та схвалено на засіданні Вченої ради УІЕСР та передано на затвердження до Компетентного органу.

У звітньому році затверджено методики ВОС для конопель посівних (*Cannabis sativa* L.), пирію видовженого (*Elytrigia elongata* (Host) Nevski), пирію середнього (*Elytrigia intermedia* (Host) Nevski), пирію волосистого (*Elytrigia trichophora* (Link) Nevski), Методику проведення ділянкового (грунтового) сортового контролю, Методику лабораторного сортового контролю. Три проекти методик передано на затвердження в установленому порядку до Компетентного органу.

2.4. Організація та проведення підвищення кваліфікації, навчання, тренінгів працівників УІЕСР та його філій

Протягом 2025 року в УІЕСР здійснювалася системна робота з підвищення професійної компетентності працівників шляхом організації внутрішнього та зовнішнього навчання у формах вебінарів, семінарів, курсів підвищення кваліфікації та міжнародних тренінгів.

Внутрішнє навчання проводилося відповідно до затверджених наказів УІЕСР та було спрямоване на забезпечення належного рівня виконання функцій у сфері проведення науково-технічної експертизи сортів рослин і функціонування системи управління якістю (далі – СУЯ).

Внутрішнє навчання співробітників УІЕСР в 2025 році включало:

– у період з 17 по 21 лютого 2025 року проведено навчання працівників філій УІЕСР у формі вебінарів з питань проведення кваліфікаційної експертизи сортів рослин відповідно до наказу УІЕСР від 10.01.2025 № 05-ОД. Навчання охопило 136 осіб та завершилося підсумковим оцінюванням рівня знань шляхом тестування відповідно до навчально-тематичної програми;

– 05 червня 2025 року проведено внутрішнє навчання за темою «Внутрішній аудит СУЯ», у якому взяли участь 17 працівників. Під час навчання розглянуто вимоги та положення національних стандартів ДСТУ ISO

9001:2015 та ДСТУ ISO 19011:2019, що регламентують порядок планування, проведення та документування внутрішніх аудитів;

– 06 червня 2025 року організовано внутрішнє навчання на тему «Перевірка дослідів відповідно до вимог СУЯ УІЕСР», у якому взяли участь 17 осіб. У межах заходу опрацьовано нормативно-правове забезпечення проведення перевірок (внутрішні та зовнішні регламентуючі документи), питання підготовки до перевірки дослідів, класифікації та приклади невідповідностей, а також порядок оформлення результатів перевірок;

– 23 липня 2025 року проведено внутрішнє навчання працівників за темою «Порядок проведення перевірки збереженості характеристик сортів рослин згідно з наказом Мінагрополітики № 4290 від 11.12.2024». У навчанні взяли участь працівники відділу експертизи на ВОС сортів рослин, а також фахівці філій УІЕСР, залучені до проведення польових досліджень. За результатами навчання забезпечено належний рівень виконання процедур перевірки збереженості сортів рослин та ведення документації відповідно до встановленого Порядку.

Зовнішнє навчання працівників УІЕСР у 2025 році здійснювалося з метою підвищення кваліфікації, розширення професійних знань та впровадження сучасних підходів у науковій і практичній діяльності УІЕСР.

Зокрема, співробітники УІЕСР пройшли онлайн-навчання за програмою «Інноваційні підходи до зберігання та переробки зерна: курс підвищення кваліфікації» в межах навчального центру «Агрокебети PRO: зернові та олійні», за результатами якого 8 осіб отримали відповідні сертифікати.

Співробітники УІЕСР також взяли участь у навчальному курсі «Зерно змін: жінки в органічному землеробстві», реалізованому за підтримки Швейцарії в межах проєкту «Жіноче підприємництво в органічному секторі».

Крім того, забезпечено участь співробітників у інформаційно-практичному семінарі «Система менеджменту якості відповідно до вимог ISO 9001:2015. Внутрішній аудит відповідно до вимог ISO 19011:2018», організованому ТОВ «АТЕСТОР».

Співробітники УІЕСР успішно завершили курс, організований ДУ «Інститут зернових культур», за тематикою «Селекція і насінництво кукурудзи і сорго. Післязбиральна обробка зерна та насіння», та отримали свідоцтва про підвищення кваліфікації.

Також у 2025 році співробітники УІЕСР пройшли навчання за курсом «Муніципальний енергетичний менеджмент та система енергетичного менеджменту для органів державної влади» на освітній платформі Prometheus, за результатами якого отримано сертифікати.

Важливим напрямом підвищення кваліфікації стало міжнародне навчання:

– співробітники УІЕСР успішно завершили міжнародний очний тренінг, організований Японським агентством міжнародного співробітництва (JICA) у співпраці з Центром міжнародної співпраці (JICE), Міністерством сільського господарства, лісництва та рибальства Японії (MAFF), Центром з насінництва

та розсадництва NARO (NCSS), Міжнародним союзом з охорони нових сортів рослин (UPOV) та іншими профільними організаціями в межах Міжнародної програми співробітництва Уряду Японії. Навчання проводилося на базі Центру ІСА Цукуба (Японія) у період з 18 серпня по 26 вересня 2025 року та було присвячене сучасній системі охорони прав на сорти рослин, особливостям використання нових сортів і високоякісного насіння.

– навчання, що організовано UPOV (дистанційні навчальні курси) за темами: 1) DL 205 Introduction to the UPOV System of Plant Variety Protection under the UPOV Convention 2) DL 305 Examination of applications for plant breeders' rights 3) DL 305-A Administration of Plant Breeders' Rights (Part A of DL-305 course: Examination of applications for plant breeders' rights). За результатами курсів працівники отримали сертифікати;

– за результатами підвищення кваліфікації у сфері охорони прав на сорти рослин 1 працівник УІЕСР отримав Міжнародний сертифікат UPOV про охорону сортів рослин.

2.5. Ведення та підтримка веб-сайту УІЕСР (україномовна та англomовна версії)

Протягом 2025 року інформація, що розміщена на офіційному сайті УІЕСР підтримувалась в актуальному стані. Зокрема, оновлено сторінки сайту, що стосуються інформації про державну реєстрацію УІЕСР, СУЯ, профільні лабораторії, проведення науково-дослідної роботи з вивчення сортів рослин, міжнародне співробітництво та міжнародні заходи УІЕСР.

З метою полегшення процедури подання заявки заявниками на сорт рослин створено навчальний відеоролик «Як отримати право на сорт рослин» та додано відповідну закладку у профільному розділі офіційного вебсайту.

В англійській версії сайту у розділі «Заявнику» – «Методики таксонів за алфавітом» додано англійський переклад ботанічних таксонів та прикріплено відповідні методики. Це забезпечує зручний і швидкий пошук необхідної методики для іноземних заявників та спрощує користування розділом.

У визначені нормативними та розпорядчими документами строки на офіційному вебсайті УІЕСР у розділі «Вакансії» оприлюднюються оголошення, перелік учасників і результати конкурсів на заміщення вакантних наукових посад. Актуальна інформація щодо основної діяльності УІЕСР розміщується в розділі «Новини». Забезпечується постійний моніторинг та своєчасне оновлення інформації на сайті, зокрема щодо організаційної структури та кадрових змін.

Оновлено фото- та відеогалерею: додано нові світлини та відеоматеріали, що висвітлюють ключові події, робочі моменти та результати діяльності. Галерея стала більш інформативною та наочною, що дає змогу детально ознайомитися з перебігом заходів і атмосферою подій.

Сторінки офіційного вебсайту УІЕСР, присвячені висвітленню напрямів діяльності, міжнародного співробітництва, а також інформації для заявників і замовників науково-дослідних робіт, зазнали мовного редагування контенту та наповнення англomовної версії сайту; її супровід і оновлення здійснюються на постійній основі.

2.6. Організація та проведенні міжнародних, всеукраїнських наукових конференцій, семінарів, круглих столів, що висвітлюють сучасні досягнення у сфері охорони прав на сорти рослин, наукові розробки селекції та біотехнології рослин, технологій вирощування сільськогосподарських культур, інформаційні технології в експертизі сортів рослин та агрономії

За звітний період організовано та проведено:

– XIII МНПК «Селекція, генетика, сортовипробування та агротехнології культурних рослин: виклики та перспективи» з Миронівським інститутом пшениці ім. В.М. Ремесла НААН України.

Конференція відбулась 25 квітня 2025 р. в режимі он-лайн. Для участі у конференції надійшло 123 тези доповідей, що були включені у збірник Матеріалів XIII Міжнародної науково-практичної конференції молодих вчених і спеціалістів «Селекція, генетика, сортовипробування та агротехнології культурних рослин: виклики та перспективи».

У роботі конференції взяли участь наукові співробітники та аспіранти Миронівського інституту пшениці ім. В. М. Ремесла та Українського інституту експертизи сортів рослин. Крім того, для участі у конференції тези надійшли від наукових інститутів Інститут захисту рослин, Інститут садівництва, Інститут біоенергетичних культур і цукрових буряків, Національний науковий центр «Інститут аграрної економіки», Інститут кліматично орієнтованого сільського господарства НААН, Інститут агроєкології і природокористування НААН та ін., наукових установ НАН (Інститут мікробіології і вірусології ім. Д. К. Заболотного), вищих навчальних закладів України (Національний університет біоресурсів і природокористування України, Білоцерківський національний аграрний університет, Уманський національний університет садівництва, Одеський державний екологічний університет та ін.). За участь у конференції учасникам підготовлено та надіслано сертифікати.

– V міжнародну науково-практичну конференцію «Новітні агротехнології і сортовивчення».

Відбулась 29 травня 2025 р. в режимі он-лайн. Організована Радою молодих вчених УІЕСР. Для участі у конференції надійшло 20 тез доповідей, що були включені у збірник матеріалів V Міжнародної науково-практичної конференції «Новітні агротехнології і сортовивчення». У збірнику висвітлено теоретичні та практичні питання, пов'язані із сучасними проблемами селекції та насінництва, генетики й фізіології рослин, захисту рослин, землеробства та біотехнології рослин, сортовипробування, економіки та інформаційних технологій в сільському господарстві.

У конференції взяли участь науковці та студенти із Українського інституту експертизи сортів рослин, Селекційно-генетичного інституту – Національного центру насіннєзнавства та сортовивчення, Національного університету біоресурсів і природокористування України, Інституту біоенергетичних культур і цукрових буряків НААН України та інших освітніх та наукових закладів.

– VIII інтернет-конференцію молодих вчених «Генетика та селекція сільськогосподарських рослин: від молекули до сорту» з Селекційно-

генетичним інститутом – Національним центром насіннєзнавства та сортовивчення НААН України.

Конференція відбулась 8 вересня 2025 року в режимі он-лайн. Для участі надійшло 26 тез, які об'єднали 60 науковців та студентів із провідних наукових установ та закладів освіти України, зокрема: СГІ – НЦНС, Українського інституту експертизи сортів рослин, Миронівського інституту пшениці імені В. М. Ремесла НААН України, Білоцерківського національного аграрного університету, Полтавського державного аграрного університету, Інституту біоенергетичних культур і цукрових буряків НААН України, Подільського державного університету, Дослідної станції помології ім. Л. П. Симиренка ІС НААН України, Інституту мікробіології і вірусології ім. Д. К. Заболотного НАНУ, Інституту овочівництва і баштанництва НААН, Інституту картоплярства НААН, Київського аграрного університету НААН та інших наукових установ.

За результатами конференції видано збірник тез доповідей, який об'єднує сучасні наукові напрацювання молодих дослідників у сфері генетики та селекції сільськогосподарських рослин.

– VII Міжнародну науково-практичну конференцію «Світові рослинні ресурси: стан та перспективи розвитку», присвячену 30-річчю членства України в Міжнародному союзі з охорони нових сортів рослин (UPOV), яку організовано Радою молодих вчених УІЕСР.

Конференція відбулася онлайн 3 листопада 2025 року та об'єднала 127 учених із провідних наукових установ. У конференції взяли участь заступник Міністра економіки, довкілля та сільського господарства України – Тарас Висоцький; заступниця Генерального секретаря Міжнародного союзу з охорони нових сортів рослин (UPOV) – Йоланда Уерта, представники керівництва профільних наукових установ та академічної спільноти. У межах пленарного засідання було заслухано доповіді провідних науковців, експертів галузових асоціацій і фахівців науково-дослідних установ. До участі було подано 46 тез, включених до збірника матеріалів VII Міжнародної конференції «Світові рослинні ресурси: стан та перспективи розвитку», присвяченої 30-річчю членства України в UPOV. У збірнику представлено сучасні аспекти селекції, генетики, сортовивчення, експертизи, насінництва, біотехнологій, біобезпеки, інформаційних технологій та економіки агросектора. Учасники поділилися результатами досліджень щодо адаптивності культур, підвищення продуктивності пшениці, застосування ендofітних бактерій у захисті рослин і розвитку декоративної селекції.

Матеріали науково-практичних конференції, що організовано та проведено УІЕСР розміщено на інтернет-ресурсі «Наукові конференції УІЕСР».

2.7. Організація та проведення інформаційно-ознайомчих зустрічей зі студентами випускних курсів закладів вищої освіти в УІЕСР та його філіях

У 2025 році за участю фахівців УІЕСР проведено практичні заняття для студентів агробіологічного факультету (освітній рівень - магістр). У межах занять на базі лабораторії показників якості сортів рослин було розглянуто та

обговорено актуальні питання визначення якісних показників сільськогосподарських культур, зокрема: наявність відмінностей у показниках вмісту протеїну, отриманих за допомогою приладів Infratec та Kjeltec Auto; вплив показника вмісту жиру при аналізі неочищеного насіння соняшнику методом ядерного магнітного резонансу (ЯМР); порівняльну оцінку вмісту жиру в цілому та розмеленому зерні.

Проведено практичні заняття для студентів агробіологічного факультету, основною тематикою яких стало ознайомлення з особливостями проведення державної кваліфікаційної експертизи сортів рослин. Під час занять розглядалися питання щодо переліку культур, для яких здійснюється калібрування інфрачервоних аналізаторів; визначення показників якості сільськогосподарських культур із використанням хроматографічних методів; а також практичні аспекти надання лабораторних послуг, зокрема надходження замовлень від сільськогосподарських товаровиробників.

Крім того, у Львівській філії УІЕСР за участю її працівників проведено практичні заняття для студентів Відокремленого підрозділу «Золочівський фаховий коледж Львівського національного університету природокористування». У Тернопільській філії УІЕСР організовано практичні заняття для студентів Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка та Західноукраїнського національного університету. У Івано-Франківській філії УІЕСР протягом 2025 року проведено ознайомчі заняття для студентів ВСП «Івано-Франківський фаховий коледж Львівського національного університету природокористування», а також для здобувачів освіти ДНЗ «Городенківський професійний ліцей».

Проведені заходи сприяли поглибленню практичної компетентності студентів, формуванню розуміння сучасних методів лабораторної оцінки показників якості сортів рослин та ознайомленню з практикою здійснення державної кваліфікаційної експертизи в УІЕСР.

2.8. Підготовка до повторної акредитації лабораторії показників якості сортів рослин Національним агентством з акредитації України відповідно до ДСТУ EN ISO/IEC 17025:2019

Лабораторія показників якості сортів рослин УІЕСР акредитована відповідно ДСТУ EN ISO/IEC 17025:2019 «Загальні вимоги до компетентності випробувальних та калібрувальних лабораторій». Атестат про акредитацію від 15 липня 2025 року № 20257 (дійсний до 14 липня 2030 року).

Відповідно до «Програми щодо наглядів та повторної оцінки випробувальної лабораторії, акредитованої на відповідність вимогам ДСТУ EN ISO/IEC 17025:2019», затвердженої Національним агентством з акредитації України (далі – НААУ), лабораторія показників якості сортів рослин УІЕСР в 2025 році підтвердила відповідність вимогам акредитації за ДСТУ EN ISO/IEC 17025:2019 шляхом успішного проходження нагляду з боку НААУ (оцінка на місці та спостереження).

2.9. Акредитація лабораторії молекулярно-генетичного аналізу відповідно до ДСТУ EN ISO/IEC 17025:2019 Національним агентством з акредитації України

В 2025 році лабораторія молекулярно-генетичного аналізу УІЕСР успішно пройшла оцінку на місці та спостереження НААУ. За результатами оцінки на місці, спостережень та аналізу документів лабораторію молекулярно-генетичного аналізу УІЕСР акредитовано як випробувальну лабораторію відповідно до вимог ДСТУ EN ISO/IEC 17025:2019 (EN ISO/IEC 17025:2017, IDT; ISO/IEC 17025:2017, IDT) у сфері: посівні якості насіння, сортова чистота, ідентичність та ступінь гібридності, молекулярно-генетичне маркування рослин на основі поліморфізму ДНК, застосування ДНК маркерів для визначення S- та C-типів стерильності. Лабораторією молекулярно-генетичного аналізу УІЕСР отримано атестат про акредитацію від 22 серпня 2025 року № 202418 (дійсний до 21 серпня 2030 року).

2.10. Забезпечення виконання Плану технічного переоснащення Українського інституту експертизи сортів рослин, у тому числі формування сучасної матеріально-технічної бази для лабораторних та польових досліджень, закупівлі сучасного лабораторного обладнання та малогабаритної селекційної техніки на 2024–2026 роки

З метою поетапного оновлення та модернізації матеріально-технічної бази пунктів досліджень філій УІЕСР шляхом забезпечення сучасними матеріально-технічними засобами для проведення комплексу польових і лабораторних досліджень, отримання об'єктивних, достовірних та своєчасних результатів досліджень з кваліфікаційної експертизи сортів рослин запроваджено реалізацію «Плану технічного переоснащення Українського інституту експертизи сортів рослин, у тому числі формування сучасної матеріально-технічної бази для лабораторних та польових досліджень, закупівлі сучасного лабораторного обладнання та малогабаритної селекційної техніки на 2024–2026 роки» (далі – План переоснащення). План переоснащення розглянуто та схвалено Вченою радою УІЕСР (протокол від 25.04.2024 №7) та затверджено директором УІЕСР 07.05.2024.

У 2025 році в межах виконання Плану переоснащення для забезпечення виконання процесів науково-технічної експертизи сортів рослин та науково-дослідних робіт у сфері охорони прав на сорти рослин та сортової сертифікації закуплено: трактори – 4 шт., сівалки – 1 шт., плуги – 4 шт., зерноочисні машини – 7 шт., обприскувачі – 2 шт., протруювачі насіння – 1 шт., фронтальні навантажувачі – 1 шт., станції метеорологічні – 2 шт., ґрунтофреза – 1 шт.

2.11. Забезпечення уніфікованого підходу оформлення дослідних ділянок та запровадження сучасних підходів з вивчення нових сортів відповідно до методик з кваліфікаційної експертизи сортів рослин

Польові дослідження проводяться з дотриманням вимог Методик проведення кваліфікаційної експертизи сортів рослин на придатність для поширення в Україні із застосуванням єдиного підходу до закладання, ведення та оформлення дослідних ділянок. Закладання дослідів здійснюється за

уніфікованими схемами з визначенням параметрів ділянок, кількості повторень і необхідних агротехнічних заходів.

З метою забезпечення впорядкованості та наочності дослідів упроваджено стандартизовані схеми оформлення полів і розміщення інформаційних таблиць у всіх пунктах досліджень. Дослідні ділянки маркуються відповідно до вимог методик, утримуються в належному агротехнічному та санітарному стані, а їх оформлення є уніфікованим і естетично витриманим. З метою здійснення моніторингу та контролю проведення польових досліджень, їх відповідності агротехнічним, методичним вимогам в 2025 році під час вегетації рослин проводились перевірки на пунктах досліджень згідно з наказом УІЕСР від 13.06.2025 № 244-ОД «Про перевірку дослідів» та відповідно до вимог СУЯ УІЕСР, на підставі Положення СУЯ ПЛ.04/9.2-2023, затвердженого наказом УІЕСР від 04.04.2025 № 147-ОД.

В рамках запровадження сучасних підходів з вивчення нових сортів відповідно до Методики визначення відповідності сортів кукурудзи звичайної (*Zea mays* L.) критеріям відмінності, однорідності та стабільності. затвердженою наказом Мінагрополітики від 12.07.2024 № 2069 проводяться дослідження батьківських компонентів кукурудзи з метою визначення типу цитоплазматичної чоловічої стерильності з використанням ДНК маркерів.

2.12. Забезпечення функціонування системи управління якістю УІЕСР відповідно до вимог ISO 9001

На основі рекомендацій за результатами аналізування СУЯ з боку керівництва за 2024 року розроблено та затверджено наказом УІЕСР від 05.02.2025 № 53-ОД План заходів щодо поліпшення СУЯ УІЕСР на 2025 рік (План поліпшення). Відповідно до Плану поліпшення, наказом УІЕСР від 14.02.2025 № 73-ОД затверджені Цілі у сфері якості УІЕСР на 2025 рік; внесені зміни в Положення про систему управління якістю СУЯ ПЛ.01-2023, затверджені наказом УІЕСР від 25.04.2025 № 178-ОД; розроблено та затверджено другу редакцію Положення про планування і проведення внутрішнього аудиту СУЯ УІЕСР СУЯ ПЛ.04/9.2-202 (наказ УІЕСР від 04.04.2025 № 147-ОД) та Інструкції «Невідповідність і коригувальні дії» УІЕСР СУЯ Ін.02/10.2-2023 (наказ УІЕСР від 04.04.2025 № 148-ОД); актуалізовано Політику УІЕСР в сфері якості в частині відповідності процедурних питань погодження та затвердження. З метою оцінки задоволеності заявників та замовників розроблено форму онлайн-опитування та двічі в рік проведені опитування, про що складені відповідні протоколи результатів.

На виконання Програми внутрішнього аудиту СУЯ УІЕСР, затвердженої наказом УІЕСР від 05.03.2025 № 92-ОД проведено внутрішній аудит СУЯ у Вінницькій, Харківській, Одеській та Івано-Франківській філіях, секторі розгляду документів заявок відділу науково-технічної інформації, відділі експертизи на відмінність, однорідність та стабільність сортів рослин та відділі експертизи на придатність до поширення сортів рослин. За результатами аудиту складені протоколи про невідповідності, проаналізовано

причини невідповідностей та запроваджені коригувальні дії, виконання яких контролювалось керівником аудиторської групи та менеджером з якості УІЕСР. Виявлені в процесі аудитів невідповідності класифікувались як некритичні та були усунуті у встановлені строки.

Окрім того, в 2025 році СУЯ УІЕСР охоплено процеси перевірки дотримання агротехнічних та методичних вимог під час проведення науково-технічної експертизи та науково-дослідних робіт у сфері охорони прав на сорти рослин та сортової сертифікації. Результатом запровадженого підходу стало посилення контролю за усуненням невідповідностей та підвищення рівня виконання коригувальних дій.

З метою оцінки функціонування СУЯ проведено аналізування СУЯ з боку керівництва за 2025 рік та підготовлено Протокол аналізування СУЯ УІЕСР, ризики та можливості УІЕСР оцінено на основі SWOT-аналізу в 2025 році.

У 2025 році УІЕСР успішно пройшов зовнішній аудит акредитованим органом сертифікації з метою оцінки відповідності системи управління якістю вимогам ДСТУ EN ISO 9001:2018 (ISO 9001:2015). За результатами аудиту підтверджено відповідність СУЯ вимогам ДСТУ EN ISO 9001:2018 (ISO 9001:2015) та видано сертифікат відповідності від 28 листопада 2025 року.

2.13. Забезпечення функціонування системи внутрішнього контролю УІЕСР

Дії УІЕСР щодо ризиків регулюються Інструкцією з організації внутрішнього контролю в системі Міністерства аграрної політики та продовольства України, затвердженої наказом Мінагрополітики від 25.08.2022 № 612 та Положення про організацію внутрішнього контролю в УІЕСР, затвердженого наказом УІЕСР від 13.10.2023 № 345-ОД.

В 2025 році УІЕСР підготовлено інформацію про опис внутрішнього середовища, реєстр ідентифікованих ризиків, та інформацію про ідентифікацію та оцінку ризиків УІЕСР, План з реалізації заходів контролю, План моніторингу внутрішнього контролю, інформацію про виконання планів з реалізації заходів контролю за 2025 рік та Звіт про стан функціонування системи внутрішнього контролю в УІЕСР. В 2025 році ефективність контрольних заходів щодо ідентифікованих ризиків перевірялось під час внутрішніх аудитів фінансово-господарської діяльності УІЕСР, внутрішніх аудитів СУЯ та перевірки дослідів відповідності агротехнічним та методичним вимогами. У разі виявлення випадків настання ризиків під час виконання процесів, в структурних підрозділах запроваджено коригувальні та запобіжні заходи, здійснено перевірку їх виконання та усунення недоліків та невідповідностей. На основі аналізу ефективності заходів контролю за результатами аудитів та перевірок, здійснено перегляд ідентифікованих ризиків УІЕСР та проведено коригування контрольних заходів з метою підвищення ефективності управління ризиками. Протягом 2025 року в УІЕСР розроблено адміністративні регламенти на 13 процесів, що охоплені системою внутрішнього контролю та СУЯ УІЕСР.

З метою розширення можливостей співробітники УІЕСР в 2025 році приймали участь у засіданнях робочих груп UPOV, науково-практичних конференціях та семінарах.

2.14. Виконання окремих експертних дій щодо розгляду заявки на сорт за завданням Компетентного органу

З метою набуття майнових прав на сорт до УІЕСР на вчинення окремих експертних дій щодо розгляду заявок на сорти рослин у 2025 році надійшло 1213 заявки. За 2025 рік позитивно завершено розгляд заявок по 1018 сортах. Відповідно до чинних нормативно-правових актів у сфері охорони прав на сорти рослин, за результатами опрацювання документів заявки на сорт щодо відповідності встановленим вимогам законодавства, УІЕСР підготував інформацію та документи, що супроводжують розгляд заявки на сорт рослин, які надано Компетентному органу в установленому порядку. Відкликано у 2025 році 94 заявки на сорти рослин за клопотанням заявника та/або несплата збору за подання заявки.

2.15. Підготовка та подання відомостей про заявки на сорти рослин до Міжнародного союзу з охорони нових сортів рослин (UPOV) відповідно до наказу Мінагрополітики від 07.02.2019 № 41

За період 01.01.2025–31.12.2025 до бази даних UPOV «PLUTO» загалом було передано інформацію по 16222 сортам. За 2025 рік УІЕСР подано інформації про заявки на сорти рослин за наступними діями:

Дія	Назва дії	Кількість сортів
16	Зміна складу авторів	1
65	Відмова у виникненні майнового права інтелектуальної власності на сорт рослин, засвідченого патентом	1
1	Відкликання заявки (за клопотанням заявника та несплати збору за подання заявки)	94
35	Виправлення помилок у Реєстрі патентів	6
42	Зміни у Реєстрі заявок	786
44	Відмова у виникненні майнового права інтелектуальної власності на поширення сорту рослин	12
18	Державна реєстрація прав на сорт	630
36	Виправлення помилок у Реєстрі сортів	6
52	Закінчення формальної експертизи документів заявки	1015
7	Припинення чинності державної реєстрації	6918
8	Відновлення чинності державної реєстрації	1353
21	Зміна складу власників сорту	568
22	Дострокове припинення чинності майнових прав на сорт (чинність патенту)	4872
72	Виникнення майнових прав інтелектуальної власності на сорт	-
17	Зміна назви сорту	17
49	Відхилення заявки за результатами проведення експертизи назви сорту	-
73	Виникнення майнового права інтелектуальної власності на поширення сорту	-
23	Відновлення майнового права на сорт	511

Дія	Назва дії	Кількість сортів
27	Зміна імені (найменування) власника (власників) патенту або його (їх) адреси	345
77	Про зміну та ухвалення назви сорту рослин	92
5	Державна реєстрація сорту	892
Всього		18119

2.16. Організація та проведення процедур закупівель для потреб УІЕСР та його філій

Організація та проведення закупівель в УІЕСР здійснюється відповідно до чинного законодавства. В 2025 році закупівлі в УІЕСР здійснювались відповідно до Плану закупівель на 2025 рік, що затверджено рішенням Балансової комісії УІЕСР. Протягом року відповідно до виробничих потреб, до Плану закупівель вносились зміни згідно з протоколами засідань Балансової комісії УІЕСР.

Всі закупівлі, згідно Плану закупівель та змін до нього в 2025 року, були здійснені в повному обсязі, про що було прозвітовано в установлені терміни згідно з Постановою Кабінету Міністрів України від 12.10.2022 № 1178 «Про затвердження особливостей здійснення публічних закупівель товарів, робіт і послуг для замовників, передбачених Законом України «Про публічні закупівлі», на період дії правового режиму воєнного стану в Україні та протягом 90 днів з дня його припинення або скасування» в електронній системі публічних закупівель Prozorro.

3. Науково-технічна діяльність

3.1. Формування Програми польових і лабораторних досліджень з кваліфікаційної експертизи сортів рослин ярого типу розвитку на 2025 рік

З метою організації та проведення кваліфікаційної експертизи сортів рослин в УІЕСР сформовано Програму досліджень з кваліфікаційної експертизи сортів рослин ярого типу розвитку на 2025 рік (далі – Програма сортів рослин ярого типу розвитку). Програму сортів рослин ярого типу розвитку погоджено Компетентним органом та затверджено наказом УІЕСР від 12.05.2024 № 201-ОД. До Програми включено 377 сортів рослин для проведення кваліфікаційної експертизи на придатність для поширення в Україні (далі – ПСП) та 1067 сортів – для визначення ВОС.

3.2. Формування Програми польових і лабораторних досліджень з кваліфікаційної експертизи сортів рослин озимого типу розвитку під урожай 2026 року

З метою належної організації та проведення кваліфікаційної експертизи сортів рослин в сформовано Програму польових і лабораторних досліджень з кваліфікаційної експертизи сортів рослин ріпаку озимого типу розвитку на 2026 рік та Програму польових і лабораторних досліджень з кваліфікаційної експертизи сортів рослин груп зернових і зернобобових озимого типу розвитку на 2026 рік (далі – Програми сортів рослин озимого типу розвитку).

Програми сортів рослин озимого типу розвитку погоджено Компетентним органом та затверджено наказами УІЕСР від 21.08.2025 № 325-ОД та від 12.09.2025 № 350-ОД.

До Програм сортів рослин озимого типу розвитку включено 108 сортів проведення кваліфікаційної експертизи на ПСП та 238 сортів – для визначення ВОС.

3.3. Формування Програми кваліфікаційної експертизи сортів рослин, які здійснюються за інформацією, наданою заявником

Включення сортів до Програми кваліфікаційної експертизи сортів рослин на підставі інформації наданої заявником (далі – Програма за даними заявника) здійснювалося протягом звітнього року після отримання оплати та відповідних відомостей про результати польових досліджень, що підтверджують придатність сорту для поширення та його відповідність критеріям ВОС, а також після отримання дозволу від Компетентного органу. Станом на кінець 2025 року до Програми за даними заявника включено 136 сортів.

3.4. Організація постачання насіння досліджуваних сортів рослин для цілей кваліфікаційної експертизи

Організація постачання насіння для цілей кваліфікаційної експертизи здійснювалася відповідно до Порядку забезпечення офіційними та дослідними зразками посадкового матеріалу сорту, затвердженого наказом Мінагрополітики від 26.09.2023 № 1710, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 12.10.2023 за № 1785/40841.

Протягом звітнього року підготовлено 582 Повідомлення про прийняття заявки на сорт до розгляду та ввезення дослідних зразків для проведення кваліфікаційної експертизи (другий рік досліджень ВОС). Для проведення польових досліджень на ВОС отримано 1108 дослідних зразків. Насіннєвий матеріал 1049 офіційних зразків закладено на довгострокове зберігання у сховище.

3.5. Забезпечення виконання Програми польових і лабораторних досліджень з кваліфікаційної експертизи сортів рослин ярого типу розвитку на 2025 рік, Програми польових і лабораторних досліджень з кваліфікаційної експертизи сортів рослин озимого типу розвитку під урожай 2026 року:

3.5.1. контроль за закладкою дослідів з кваліфікаційної експертизи на ВОС та ПСП

Впродовж 2025 року здійснювався системний контроль за закладкою польових дослідів кваліфікаційної експертизи на визначення ВОС та ПСП. Пункти досліджень УІЕСР надсилали звіти про закладку польових дослідів за встановленою формою та у строки, визначені наказом УІЕСР від 23.06.2022 № 62-в.ОД. Контроль включав перевірку відповідності закладення дослідів вимогам методик, у тому числі правильності розміщення ділянок, площі облікових ділянок, кількості повторень та дотримання агротехнічних заходів. Дані про закладені сорти на ВОС та ПСП внесені до накопичувальної бази даних «Сорт».

3.5.2. здійснення контролю за виконанням філіями УІЕСР Програм польових та лабораторних досліджень з кваліфікаційної експертизи сортів рослин та Програми ділянкового (грунтового) сортового контролю

Контроль за виконанням філіями УІЕСР Програм польових та лабораторних досліджень з кваліфікаційної експертизи сортів рослин та Програми ділянкового (грунтового) сортового контролю здійснювався шляхом системного моніторингу всіх етапів досліджень: закладання дослідів, стану посівів і перезимівлі, розвитку рослин та поведінки сортів у відповідь на екстремальні фактори навколишнього середовища. Діяльність контролю проводилася відповідно до наказів УІЕСР від 23.06.2022 № 62-в.ОД та від 05.08.2025 № 300-ОД «Про затвердження форм та строків надання звітної документації».

Для підвищення оперативності, точності та ефективності обробки даних розроблено та впроваджено систему електронної передачі результатів кваліфікаційної експертизи на ВОС, яка забезпечує автоматизований обмін інформацією між пунктами досліджень та УІЕСР, інтеграцію сучасних форм первинної документації та мінімізацію ризику помилок. Експерти сортів мають можливість онлайн перегляду внесених даних, що дозволяє оперативно контролювати хід проведення досліджень та якість внесеної інформації.

Протягом вегетаційного періоду регулярно надавалася інформація про результати обліків та спостережень за досліджуваними сортами. Отримані дані вносилися до накопичувальної бази даних «Сорт» УІЕСР, що забезпечувало системність обліку, контроль якості проведення досліджень та достовірність результатів кваліфікаційної експертизи.

3.5.3. організація та проведення перевірки дотримання агротехнічних та методичних вимог філіями УІЕСР під час проведення польових досліджень кваліфікаційної експертизи на ВОС та ПСП

Контроль за дотриманням методичних вимог під час проведення кваліфікаційної експертизи на визначення ВОС та ПСП здійснювався постійно. Всі етапи закладання і ведення дослідів ретельно перевірялися на відповідність методикам проведення кваліфікаційної експертизи та нормативно-розпорядчим документам.

Відповідно до наказу УІЕСР від 13.06.2025 № 244-ОД «Про перевірку дослідів» проведено перевірку дослідів з метою контролю виконання пунктами досліджень Програм польових досліджень кваліфікаційної експертизи сортів рослин на 2025 рік, Програми ділянкового (грунтового) сортового контролю та дослідження колекцій сортів у пунктах досліджень УІЕСР на відповідність агротехнічним та методичним вимогам.

За результатами перевірки складено Акти перевірки дослідів СУЯ Ф.04/9.2-2025, що підписані членами робочих груп та затверджені директором УІЕСР. Виявлені невідповідності оформлені у Протоколи про невідповідність Пр.04/9.2-2025, із класифікацією критичні/некритичні/зауваження та визначеними коригувальними і запобіжними заходами відповідно до вимог СУЯ. Контроль за виконанням заходів здійснювався відповідальними виконавцями, визначеними наказами від 13.06.2025 № 244-ОД та від

30.10.2025 № 418-ОД «Про визначення осіб, відповідальних за моніторинг діяльності філій УІЕСР».

У 2025 році бракування дослідів проведено для 220 сортів ПСП через стресові фактори навколишнього середовища, що мали критичний вплив на ріст і розвиток досліджуваних сортів рослин та 2 сортів гороху посівного озимого типу розвитку на ВОС.

3.5.4. Проведення лабораторних біохімічних, технологічних, молекулярно-генетичних досліджень з кваліфікаційної експертизи сортів рослин

Згідно з Програмами лабораторних досліджень кваліфікаційної експертизи сортів рослин озимого та ярого типу розвитку, в 2025 році для виконання лабораторних досліджень були задіяні 24 пункти досліджень: Степ – 4, Лісостеп – 11, Полісся – 9.

З метою визначення показників якості сортів, що проходили кваліфікаційну експертизу на ПСП досліджено 515 сортів ботанічних таксонів, що проходили кваліфікаційну експертизу на ВОС та ПСП, що склало 5485 зразків:

Група культур	Кількість, шт.			
	сортів	пунктів досліджень	зразків	аналізів
Зернові	296	18	3524	6244
Круп'яні	4	9	30	96
Зернобобові	37	11	374	374
Олійні	152	12	1405	5184
Кормові (зелена маса)	3	10	28	28
Картопля	12	8	104	208
Овочеві (ВОС-тест)	11	2	20	20
Всього	515	24	5485	12154

В 2025 році всього за біохімічними та технологічними показниками якості проведено 12154 аналізи, в тому числі 20 аналізів овочевих культур, що проходили кваліфікаційну експертизу на ВОС. Результати лабораторних досліджень сортів рослин за хімічними, технологічними та біохімічними показниками якості враховані під час підготовки експертного висновку щодо відповідності сорту вимогам ПСП.

За 2025 рік в рамках кваліфікаційної експертизи на ВОС (додаткові дослідження) проведено аналіз на визначення типу стерильності ліній кукурудзи першого року експертизи на ВОС, які за документами заявки зазначені, як стерильні - 12 зразків.

3.6. Забезпечення виконання Програми кваліфікаційної експертизи сортів рослин за даними заявника

Програма кваліфікаційної експертизи сортів рослин за даними заявника формувалася протягом звітнього року після отримання оплати та відомостей про результати польових досліджень, що підтверджують придатність сорту

для поширення, його відповідність критеріям ВОС, а також після отримання дозволу від Компетентного органу.

У 2025 році проведено кваліфікаційну експертизу 136 сортів рослин, за результатами якої сформовано експертні висновки та передано їх до Компетентного органу.

3.7. Узагальнення польових та лабораторних досліджень, підготовка експертних висновків за заявкою на сорт рослин

За результатами узагальнення та опрацювання даних польових та лабораторних досліджень з кваліфікаційної експертизи сортів рослин сформовано експертні висновки, які передано до Компетентного органу для прийняття рішень за заявками на сорти рослин, зокрема:

- експертні висновки за заявками на сорти рослин за результатами проведеної кваліфікаційної експертизи на визначення ВОС з метою отримання майнових прав інтелектуальної власності – за 661 сортом рослин;

- експертні висновки за заявками на сорти рослин за результатами проведеної кваліфікаційної експертизи на ВОС та ПСП з метою отримання майнового права на поширення – за 606 сортами рослин, зокрема розподіл на ПСП та ВОС уточнено відповідно до результатів досліджень.

3.8. Обмін результатами кваліфікаційної експертизи з компетентними органами держав-учасниць UPOV

У межах міжнародного обміну інформацією щодо результатів кваліфікаційної експертизи сортів рослин впродовж 2025 року підготовлено та надіслано 261 запит до компетентних органів держав-учасниць UPOV. Отримано 90 відповідей від компетентних органів.

Зокрема, у 2025 році Україна надала відповідь на запит компетентного органу Сербії (Міністерство сільського, лісового та водного господарства Республіки Сербія) щодо отримання результатів експертизи сорту соняшнику однорічного МАС 900 СУ (22039056).

3.9. Надання консультацій, методичної та практичної допомоги спеціалістам філій УІЕСР на всіх етапах науково-технічної експертизи сортів рослин

Протягом звітного періоду експерти сорту та спеціалісти УІЕСР надавали методичну та практичну підтримку спеціалістам філії у вигляді консультацій, проведення семінарів та навчання.

Зокрема, в 2025 році проведено навчання для працівників філій УІЕСР щодо правових аспектів та методичних вимог проведення кваліфікаційної експертизи сортів рослин. У навчанні взяли участь 136 співробітників філій УІЕСР. За результатами оцінки знань після завершення навчання учасники отримали сертифікати.

Для керівників філій УІЕСР та їх заступників проведено внутрішнє навчання з метою ознайомлення з порядком планування, проведення та документування внутрішніх аудитів.

Для співробітників філій УІЕСР, що залучені у проведенні польових досліджень з перевірки збереженості сортів проведено внутрішнє навчання за

участі співробітників відділу експертизи на відмінність, однорідність та стабільність сортів рослин.

3.10. Організація та проведення кваліфікаційної експертизи у заявника під контролем експертного закладу

З метою організації процесу кваліфікаційної експертизи сортів рослин у заявника під контролем експертного закладу в УІЕСР встановлений Перелік технічних та методичних вимог для встановлення можливості проведення кваліфікаційної експертизи заявником під контролем експертного закладу, затверджений наказом від 20.03.2024 № 93-ОД.

Протягом 2025 року до УІЕСР заяв від заявника про намір самостійного проведення кваліфікаційної експертизи об'єкта заявки на сорт не надходило.

3.11. Організація та проведення дореєстраційного та післяреєстраційного сортовивчення

З метою організації проведення дореєстраційного сортовивчення УІЕСР розроблено та затверджено інструкцію з проведення дореєстраційного сортовивчення (наказ УІЕСР від 30.04.2024 № 154-ОД).

За дорученням Мінагрополітики УІЕСР в межах компетенції приймав участь у розробці проєкту Порядку проведення дореєстраційного сортовивчення, затвердженого наказом Мінагрополітики від 16.11.2023 № 1981, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України від 09.01.2024 за № 45/41390, а також проєкту Порядку післяреєстраційного сортовивчення.

3.12. Організація та проведення ділянкового (грунтового) сортового контролю та лабораторного сортового контролю

З метою організації проведення ділянкового (грунтового) сортового контролю та лабораторного сортового контролю розроблено та затверджено типові форми договорів про виконання науково-дослідних робіт у сфері ділянкового (грунтового) сортового контролю та лабораторного сортового контролю.

У 2025 році УІЕСР підготовлено та надіслано замовникам 358 проєктів договорів на виконання науково-дослідних робіт у сфері ділянкового (грунтового) та лабораторного сортового контролю, з яких укладено 344 договори. Закладено контрольні проби: 1180 проб ботанічних таксонів озимого типу розвитку, 1213 проб ботанічних таксонів ярого типу розвитку, 1093 стандартні проби.

Опрацьовано результати досліджень та підготовлено 2393 Висновки щодо підтвердження сортових якостей насіння методом ділянкового (грунтового) сортового контролю, з яких 16 – негативні. Один примірник Висновку надіслано замовнику, другий – ДП «Державний центр сертифікації і експертизи сільськогосподарської продукції».

Упродовж 2025 року клопотань від суб'єктів контролю щодо проведення лабораторного сортового контролю не надходило. Обставин, які зумовлювали б необхідність здійснення лабораторного сортового контролю, також не виникало.

3.13. Забезпечення зберігання офіційних зразків сортів рослин у сховищі довготривалого зберігання та польових сховищах УІЕСР

Станом на кінець 2025 року у сховищі довготривалого зберігання УІЕСР зберігається 22360 офіційних зразків насіннєвого матеріалу (218 видів рослин). У польовому сховищі зберігається 1045 зразків, що належать до 61 ботанічного таксону, у тому числі 196 сортів картоплі.

Сховище довгострокового зберігання обладнане чотирма камерами довготривалого зберігання з регульованим режимом температури та вологості повітря, що забезпечує стабільні умови для тривалого зберігання насіння. Мобільні стелажі дозволяють ефективно використовувати простір і забезпечують швидкий доступ до зразків.

Впроваджено програмне забезпечення для обліку зразків, контролю їх місцезнаходження та термінів оновлення. Для швидкого зчитування даних використовується сканер штрихкодів, а сучасний принтер забезпечує маркування зразків штрихкодами, підвищуючи точність і оперативність обліку.

3.14. Формування та забезпечення виконання Програми оновлення офіційних зразків сортів рослин, що зберігаються у сховищі довготривалого зберігання

У межах Програми оновлення офіційних зразків сортів рослин, що зберігаються у сховищі довготривалого зберігання, у 2025 році на озимі культури надійшло 52 нові зразки з 106 запитаних, що становить 49% від запланованого обсягу. На ярі культури надійшло 268 нових зразків із 1159 запитаних, що складає 23%. Морфологічна відповідність зразків підтверджена для 301 сорту, тоді як автентичність не підтверджена для 19 сортів, з яких 2 сорти – пшениці м'якої (озимої), 13 – батьківських компонентів кукурудзи звичайної та 4 – батьківських компонентів соняшнику однорічного.

3.15. Виконання науково-дослідних робіт (НДР), включених до тематичного плану УІЕСР

Науково-технічна діяльність УІЕСР спрямовувалася на створення науково-технічної продукції відповідно до тематики науково-дослідних робіт, які виконуються.

У 2025 році Вченою радою УІЕСР схвалено звіти про наукову та науково-технічну діяльність структурних підрозділів (вісім звітів) та звіти про виконання досліджень з наукових тематик, які мають державну реєстрацію в УкрІНТЕІ (чотири звіти). Дві робочі програми наукових досліджень УІЕСР, що мають державну реєстрацію в УкрІНТЕІ є перехідними, а звіти проміжними. Дві роботи завершилися в 2025 році, остаточні звіти схвалено Вченою радою та затверджено директором УІЕСР. Звіти подано на реєстрацію в УкрІНТЕІ з метою оформлення облікових карток. За результатами проведених досліджень у 2025 році опубліковано наукові статті у фахових виданнях та виданнях, проіндексованих в міжнародній наукометричній базі SCOPUS та тези, які включені до збірників міжнародних науково-практичних конференцій. Публікації, авторами яких є наукові співробітники УІЕСР висвітлено в наукових профілях – Google Scholar, ORCID та відображено у профілях вчених національної системи НАУКА.

3.16. Розробка проєктів методик у сфері охорони прав на сорти рослин та сортової сертифікації насіння

За 2025 рік розроблено п'ять проєктів та запропоновано зміни до методик проведення кваліфікаційної експертизи сортів рослин. Із них чотири методики визначення відповідності сортів рослин критеріям ВОС для таких ботанічних таксонів: конопель посівних (*Cannabis sativa* L.), пирію видовженого (*Elytrigia elongata* (Host) Nevski), пирію середнього (*Elytrigia intermedia* (Host) Nevski), пирію волосистого (*Elytrigia trichophora* (Link) Nevski), соняшнику однорічного (*Helianthus annuus* L.), ріпаку (*Brassica napus* L. oleifera) та Методику проведення післяреєстраційного вивчення сортів рослин.

У 2025 році наказами Компетентного органу затверджено чотири методики, що схвалено на засіданнях Методичної комісії та Вченої ради УІЕСР: дві методики ВОС, одну Методику проведення ділянкового (грунтового) сортового контролю, одну Методику лабораторного сортового контролю.

Упродовж 2025 року підготовлено проєкти методик проведення кваліфікаційної експертизи на ПСП для групи зернових, круп'яних та зернобобових та пропозиції щодо внесення змін до чинної Методики проведення ділянкового (грунтового) сортового контролю на обговорення та для розгляду на Методичні комісії УІЕСР.

3.17. Здійснення економічного аналізу показників фінансово-господарської діяльності УІЕСР та його філій

Щоквартально в УІЕСР протягом 2025 року з метою підвищення ефективності функціонування УІЕСР, зниження затрат на проведення науково-технічної експертизи сортів рослин, раціонального використання трудових, матеріальних і фінансових ресурсів здійснювався економічний аналіз:

- розподілу земельних ресурсів УІЕСР за видами земель, посівів;
- структури посівних площ, валового збору та врожайності у розрізі сільськогосподарських культур;
- динаміки фактичної чисельності працівників;
- структури розподілу працюючих в УІЕСР за освітою та за віком у розрізі посад;
- наявності сільськогосподарської техніки, її структуру та технічний стан;
- використання та залишків засобів захисту рослин, мінеральних добрив та паливно-мастильних матеріалів;
- оновлення матеріально-технічної бази за рахунок придбання нової техніки, сучасного обладнання і приладів для проведення комплексу лабораторних і польових досліджень;
- ефективності використання матеріальних, трудових ресурсів УІЕСР;
- ефективності виробництва та реалізації сільськогосподарської продукції, отриманої з вирівнювальних посівів.

Протягом звітнього періоду фінансово-господарська діяльність УІЕСР була стабільною і реальний виробничий потенціал УІЕСР знаходиться на задовільному рівні та має тенденцію до збільшення.

4. Науково-інформаційна та видавнича діяльність

4.1. Участь працівників УІЕСР у вітчизняних та міжнародних виставкових заходах, науково-практичних семінарах та конференціях, Днях поля, форумах тощо

У межах розвитку наукової діяльності, підвищення професійної компетентності фахівців та розширення науково-практичної співпраці працівники УІЕСР систематично беруть участь у вітчизняних і міжнародних виставкових заходах, науково-практичних семінарах, конференціях, форумах, Днях поля та інших професійних заходах.

У 2025 році було забезпечено участь працівників УІЕСР у науково-практичних конференціях і семінарах, організованих науково-дослідними установами Національної академії аграрних наук України, ДУ «Інститут охорони ґрунтів України» та Національним університетом біоресурсів і природокористування України. За результатами участі у вітчизняних та міжнародних науково-практичних конференціях підготовлено та опубліковано тези доповідей, а також отримано відповідні сертифікати про участь.

Працівники УІЕСР також долучалися до Днів поля, організованих Миронівським інститутом пшениці імені В. М. Ремесла НААН України та Національною академією аграрних наук України, що сприяло обміну практичним досвідом, ознайомленню з сучасними технологіями вирощування сільськогосподарських культур і результатами селекційних досліджень.

УІЕСР взяв участь у IV Міжнародній конференції «Продовольство з України» (Food from Ukraine), що стала платформою для обговорення актуальних питань розвитку агропродовольчого сектору, міжнародної співпраці та інновацій у сфері сільського господарства.

У 2025 році співробітники УІЕСР розширили міжнародний досвід у межах участі в навчальному курсі «Зерно змін: жінки в органічному землеробстві», який тривав з 3 червня по 26 серпня 2025 року та реалізовувався за підтримки Швейцарії в межах проекту «Жіноче підприємництво в органічному секторі». Метою курсу було ознайомлення учасниць із сучасними підходами та технологіями органічного землеробства, а також підвищення рівня агрономічної грамотності. Навчальна програма охоплювала 10 тематичних модулів, кожен з яких включав відеолекції, презентаційні матеріали та практичні завдання.

Науковці УІЕСР долучилися до роботи Дискусійного клубу Української асоціації виробників картоплі (УАВК) за темою «Система живлення картоплі» (10 квітня 2025 року). У межах заходу обговорювалися актуальні питання норм внесення азоту, ефективності застосування рідких і гранульованих фосфорних добрив при садінні, використання мікроелементів (зокрема бору), а також доцільності проведення вапнування або гіпсування ґрунтів під

картоплю. Участь у заході сприяла поглибленню знань науковців УІЕСР щодо сучасних підходів до професійного вирощування картоплі в Україні у співпраці з УАВК, ТОВ «АГРІКО Україна» та Інститутом картоплярства НААН України.

Відбулася робоча зустріч директорки Департаменту агропромислового розвитку Людмили Гончаренко з керівництвом і фахівцями Львівської філії УІЕСР та провідними експертами галузі (2 липня 2025 року). Під час зустрічі обговорювалося питання можливості відновлення на базі філії системних післяреєстраційних досліджень сортів рослин у регіоні. Львівська філія УІЕСР розглядається як науково-дослідний центр із потужною матеріально-технічною базою, висококваліфікованими кадрами та багаторічними традиціями сортовипробування, що бере свій початок з 1945 року.

4.2. Підготовка публікацій за результатами наукових досліджень УІЕСР у фахових вітчизняних та закордонних виданнях, зокрема, тих, що проіндексовані у міжнародних наукометричних базах

За 2025 рік працівниками УІЕСР підготовлено та опубліковано 116 наукових праць, що є результатом науково-дослідної діяльності інституту. Зокрема, опубліковано 78 тез доповідей за результатами участі у міжнародних та національних науково-практичних конференціях, 33 статті у виданнях, які входять до Переліку фахових видань України та п'ять наукових статей у виданнях, що проіндексовані у міжнародній наукометричній базі SCOPUS.

4.3. Видання наукової та науково-методичної літератури та збірників конференцій, організатором яких є УІЕСР відповідно до плану друку УІЕСР

Впродовж 2025 року в УІЕСР підготовлено та опубліковано наступні видання:

- Норми та нормативи у плануванні витрат на проведення сортодосліджень: у 2-х т. / за ред. О. В. Захарчука та С. І. Мельника; Укр. ін-т експертизи сортів рослин; НААН України, ННЦ «ІАЕ». Електрон. вид. Київ : УІЕСР, 2025;

- Методичні вказівки з використання метеорологічних даних для визначення адаптивного потенціалу сортів рослин / Укладачі: Лещук Н. В., Гринів С. М., Орленко Н. С., Стариченко Є. М., Хоменко Т. М., Таганцова М. М., Дутова Г. А.; заг. ред. С. І. Мельник; Укр. ін-т експертизи сортів рослин; Електрон. вид. Київ: УІЕСР, 2025;

- Методичні рекомендації щодо застосування метеорологічних даних під час оцінювання результатів кваліфікаційної експертизи / Укладачі: Лещук Н. В., Гринів С. М., Орленко Н. С., Стариченко Є. М., Хоменко Т. М., Таганцова М. М., Сиплива Н. О.; заг. ред. С. І. Мельник; Укр. ін-т експертизи сортів рослин; Електрон. вид. Київ: УІЕСР, 2025;

- Методики визначення відповідності сортів рослин критеріям ВОС (32 методики);

- збірники міжнародних науково-практичних конференцій – 4 збірники.

Всі електронні видання знаходяться у відкритому доступі, мають статус самостійного видання, з присвоєним ISBN та цифровим ідентифікатором DOI. Розміщені на сайті Цифрового видавництва УІЕСР.

4.4. Організація та забезпечення обміну науково-технічною продукцією (книгообмін)

У 2025 році розповсюджено:

– бюлетень «Охорона прав на сорти рослин» відповідно до Закону України від 09.04.1999 № 595-XIV «Про обов’язковий примірник документів» – 12 випусків;

– науково-практичний журнал «Plant Varieties Studying and Protection» відповідно до Закону України від 09.04.1999 № 595-XIV «Про обов’язковий примірник документів» та договорів про безкоштовний обмін науковими виданнями з бібліотеками закладів вищої освіти, бібліотеками вітчизняних наукових та науково-дослідних установ. Журнал також розповсюджено серед членів редколегії та авторів публікацій – 3 номери Тому 21 журналу.

4.5. Передплата наукових видань УІЕСР на 2026 рік

Запитів на передплату наукових видань УІЕСР на I півріччя 2026 року не надходило.

4.6. Ведення бібліотечного каталогу науково-технічного фонду УІЕСР

На кінець 2025 року науково-технічний фонд УІЕСР складається з книжкового довідкового фонду – 2500 примірників, фонду періодичних видань (журналів) – 3000 примірників та обмінного фонду – 3160 примірників.

4.7. Підготовка до друку та розповсюдження науково-практичного журналу «Plant Varieties Studying and Protection» (Сортовивчення та охорона прав на сорти рослин)

В 2025 році УІЕСР сформовано та оприлюднено Том 21, №1, 2, 3 – друковані версії та № 4 – он-лайн версії науково-практичного журналу «Plant Varieties Studying and Protection» (Сортовивчення та охорона прав на сорти рослин)

4.8. Підготовка матеріалів, організація друку та розповсюдження офіційного видання Бюлетеня «Охорона прав на сорти рослин»

Протягом 2025 року щомісяця забезпечено підготовку матеріалів, організовано друк та розповсюдження бюлетеню «Охорона прав на сорти рослин» – 12 випусків. Забезпечено заходи з контролю перевірки відомостей перед опублікуванням та оприлюдненням бюлетеня «Охорона прав на сорти рослин». Внесено дату публікації відомостей про реєстрацію прав на сорт – 672 записи.

5. Міжнародна діяльність

5.1. Забезпечення участі у семінарах, тренінгах та заходах з реалізації міжнародних проєктів з компетентними органами держав-учасниць UPOV щодо розгляду заявки на сорт, експертизи назви сорту

В межах компетенції співробітники УІЕСР, які відповідають за виконання завдань Міністерства економіки, довіклля та сільського господарства України із здійснення окремих експертних дій з розгляду заявки на сорт рослин взяли он-лайн участь у засіданні з електронної подачі заявки, що організовано UPOV 17 березня 2025 року. На зустрічі розглянуті питання щодо реалізації оновлення платформи UPOV PRISMA – 5 осіб.

5.2. Забезпечення участі у семінарах, тренінгах та заходах з реалізації міжнародних проєктів з компетентними органами та експертними закладами щодо проведення кваліфікаційної експертизи, ділянкового (грунтового) сортового контролю та лабораторного сортового контролю

В межах компетенції співробітники УІЕСР взяли участь у міжнародному вебінарі, організованому UPOV. Вебінар був присвячений актуальним питанням розробки методик експертизи сортів рослин, а також використанню ознак у цих методиках (11–12 березня 2025 року). Також, співробітники взяли участь у он-лайн у засіданні робочої групи з питань зібраного матеріалу та несанкціонованого використання матеріалу для розмноження, що організовано UPOV 20 березня 2025 року.

Протягом року співробітники УІЕСР співпрацювали з експертними органами Нідерландів та Німеччини щодо отримання консультації з організації проведення кваліфікаційної експертизи та ділянкового (грунтового) сортового контролю та лабораторного сортового контролю.

В 2025 році відбулася зустріч представників УІЕСР та Центру випробування сортів рослин Республіки Польща (COBORU) в межах виконання Плану дій у сфері експертизи та охорони прав на сорти рослин на 2021–2025 роки. У рамках зустрічі відбулось обговоренням правових, наукових та технічних аспектів експертизи сортів рослин в Україні та Польщі.

Співробітники УІЕСР успішно завершили міжнародний тренінг, організований Агентством з міжнародного співробітництва (JICA) у співпраці з Центром міжнародної співпраці (JICE), Міністерством сільського господарства, лісництва та рибальства Японії (MAFF), Центром з насінництва та розсадництва, NARO (NCSS), UPOV та пов'язаними організаціями відповідно до Міжнародної програми співробітництва Уряду Японії. Цей курс проводився очно, організований Центром JICA Цукуба, Японія (18 серпня – 26 вересня 2025 р.). Програма навчання була присвячена сучасній системі охорони прав на сорти рослин, особливостям використання нових сортів та високоякісного насіння.

Також, співробітники УІЕСР взяли участь у семінарі UPOV «Семінар щодо співпраці з селекціонерами під час проведення експертизи на ВОС (DUS)», який відбувся 22 жовтня 2025 року в Женеві (Швейцарія) у змішаному форматі – 10 осіб.

5.3. Забезпечення участі працівників УІЕСР у засіданнях технічних робочих груп та комітетів UPOV

Протягом 2025 року співробітники УІЕСР в межах компетенції взяли участь у наступних заходах UPOV:

- Технічна робоча група з декоративних та лісових культур – 4 особи (он-лайн формат);
- Технічна робоча група з методів і технологій експертизи – 4 особи (он-лайн формат);
- Технічна робоча група з овочевих культур – 7 осіб (он-лайн формат);
- Технічна робоча група з польових культур – 5 осіб (он-лайн формат);

– Технічна робоча група з плодових культур –2 особи (оф-лайн формат). Засідання відбулося з 23 по 26 червня 2025 року у місті Бурса, Туреччина, де представники УІЕСР були присутні очно.

Крім того, українська делегація на чолі з директором УІЕСР – заступником представника України в Раді UPOV Мельником С. І. взяла участь в офлайн-засіданнях комітетів UPOV, що відбулися у Женеві (Швейцарія), а саме: Адміністративно-правового комітету – 22 жовтня 2025 року, Консультативного комітету – 23 жовтня 2025 року та Ради UPOV – 24 жовтня 2025 року. Українська делегація під час роботи сесійних засідань UPOV створила професійні контакти з представниками делегацій різних країн, зокрема Словаччини, Японії, Сербії, Канади, Німеччини та Франції. Під час спілкування було обговорено питання подальшої співпраці у сфері експертизи сортів рослин, обміну досвідом щодо застосування сучасних методів випробувань та можливості участі у спільних міжнародних ініціативах.

6. Інформатизація та цифровізація науково-технічної експертизи

6.1. Підтримка та удосконалення автоматизованої інформаційної системи УІЕСР в частині проведення кваліфікаційної експертизи сортів рослин та науково-дослідної роботи у сфері охорони прав на сорти рослин

В 2025 році створено програмний веб-додаток «Філія УІЕСР», який в звітному було перенесено на prod середовище. Виконано налаштування мережевого доступу в центральному маршрутизаторі УІЕСР з мережі Інтернет для відокремлених підрозділів до програмного додатку та додавання користувачів з розподіленням рольовим доступом.

Відповідно до поставлених завдань, до даного додатку було розроблено наступні оновлення:

- створення програмного модуля в АРМ спеціалістів відокремлених структурних підрозділів «Філія УІЕСР» для збереження результатів встановлення відповідності контрольного зразка та стандартного зразку сорту рослин офіційному опису;

- створення друкованих форм листа-запиту на постачання офіційних зразків насіннєвого матеріалу з метою оновлення;

- внесення змін в програмні додатки «Філія УІЕСР» та відділу експертизи на відмінність, однорідність та стабільність сортів рослин УІЕСР в частині кодування батьківських компонентів, що проходять кваліфікаційну експертизу в експертному закладі;

- зміна форм внесення та збереження результатів проведення ділянкового (грунтового) сортового контролю для сортів поданих за спрощеною процедурою та для сортів з Переліку сортів рослин ОЕСР;

- розроблено та затверджено Інструкцію до програмного забезпечення для проведення ділянкового (грунтового) сортового контролю;

- оновлено форми документів кваліфікаційної експертизи що надаються відокремленими структурними підрозділами відповідно до вимог СУЯ УІЕСР;

- розроблено форми внесення даних щодо фаз розвитку сортів рослин, що проходять кваліфікаційну експертизу на ПСП.

Веб-додатки експертів сорту отримали оновлення:

- розширення функціоналу в частині обліку сортів поданих за спрощеною процедурою та формування звітностей;
- розроблено програмний додаток для забезпечення процедури встановлення збереженості характеристик сорту рослин відповідно до «Порядку встановлення збереженості характеристик сорту рослин» затвердженого Наказом Мінагрополітики від 11.12.2021 р № 4290.

В звітному році, для оптимізації роботи аналітичної платформи, було створено віртуальну машину з операційною системою Ubuntu 24.04 в системі віртуалізації Hyper-V центрального серверу. Проведено налаштування та реєстрація в системі маршрутизації для розгортання Серверу аналітики-datasamp.

Створено мікросервіс внутрішнього API – SortNetApi, який забезпечує формування друкованих форм документів кваліфікаційної експертизи (висновки ВОС та ПСП, акти, плани).

В контексті удосконалення інформаційної системи УІЕСР було проведено оновлення платформи додатків та публікації .NET для програмного забезпечення до нової версії з довгостроковою підтримкою програмного забезпечення (LTS) – .NET 10.

6.2. Впровадження уніфікованої комп'ютерної програми для ведення бухгалтерського обліку «Платформа моделювання технологічних процесів ПМТП» для УІЕСР та його філій

З метою оперативного та ефективного прийняття управлінських рішень бухгалтерський та кадровий облік в УІЕСР та мережі його філій протягом 2025 року ведеться в уніфікованій програмі програмного забезпечення для ведення бухгалтерського обліку «Єдиний облік» у вигляді наступних модулів: Бухгалтерія, Заробітна плата, Автотранспорт, Персонал.

В 2025 році завершено фінальне тестування програмного забезпечення «Платформа моделювання технологічних процесів ПМТП» та здійснено промислове розгортання на хостингу. Додатково розгорнуто резервну копію програмного середовища на внутрішніх серверах УІЕСР. Впродовж 2025 року було автоматизовано ведення первинної документації в даних модулях для оперативного відображення інформації для керівництва, відділу внутрішнього аудиту, відділу бухгалтерського обліку та відділу кадрів і діловодства УІЕСР. За звітний період завершено внесення інформації філіями УІЕСР та успішно здійснено інвентаризацію засобами Платформи.

6.3. Підтримка та наповнення інформаційно-аналітичної системи «Статистично-інформаційні матеріали» УІЕСР

В частині технічного оновлення програмного додатку «Статистично-інформаційні матеріали» УІЕСР (СІМ) в 2025 році виконано інтеграцію комп'ютерної програми «Платформа моделювання технологічних процесів ПМТП» та програмного додатку «Статистичні матеріали» з метою формування створення звітних дашбордів на основі інформації з бухгалтерської звітності.

Створено дашборди по даних ділянкового (грунтового) сортового контролю та сортовим колекціям ВОС. А також інтерактивна зведена таблиця по контролю руху заявок на сорти рослин.

6.4. Підтримка діяльності сервісного офісу «Кабінет заявника»

В контексті підтримки функціонування сервісного офісу «Кабінет заявника», в 2025 році було проведено ряд оновлень. Зокрема було проведено зміну алгоритму групових оплат в сервіс-офісі «Кабінет заявника» на виконання Закону України № 4362-ІХ від 16 квітня 2025 року («Про втрату чинності, Закону України "Про захист інтересів осіб у сфері інтелектуальної власності під час дії воєнного стану, введеного у зв'язку із збройною агресією Російської Федерації проти України»). Внесено зміни в модуль групових оплат за підтримку сортів в Реєстрах рослинництва сервіс-офісу «Кабінет заявника» з розширенням можливих періодів формування повідомлень на оплату

6.5. Наповнення та підтримка інформаційно-довідкової системи «Сорт»

Протягом 2025 року відбувалось регулярне наповнення інформаційно-довідкової системи «Сорт», яка наразі містить описи 23411 сортів рослин, придатних для поширення в Україні; завантажено 1961 описів; зафіксовано 477158 переглядів із 98 країн світу.

6.6. Забезпечення здійснення заходів щодо адміністрування електронної системи реєстрів у галузі рослинництва “е-рослинництво” відповідно до Постанови Кабінету міністрів України від 15.11.2024 № 1309

У звітному періоді проводилась технічна підтримка користувачів (посадових осіб), адміністрування їх облікових записів. Заклучено договір про приєднання до інформаційної системи «Програмна платформа для розгортання та супроводження державних електронних реєстрів» з Державним підприємством «Українські спеціальні системи» (розгортання та хостинг системи).

Для процесу міграції даних відділом науково-технічної інформації УІЕСР створено та експортовано зрізи даних бази даних «Сорт» з відомостями необхідними для перенесення в систему «е-рослинництво» даних державних реєстрів в рослинництві.

7. Заходи з антикорупційної діяльності

7.1. Організація виконання Антикорупційної програми УІЕСР на 2024-2026 роки, затвердженої наказом УІЕСР від 06.02.2024 № 42-ОД

З метою організації виконання заходів з антикорупційної діяльності наказом УІЕСР від 06.02.2024 № 42-ОД затверджено Антикорупційну програму на 2024-2026 роки (далі – Антикорупційна програма УІЕСР).

Для досягнення мети Антикорупційної програми УІЕСР протягом 2025 року вживались заходи із забезпечення контролю за дотриманням антикорупційного законодавства, з урахуванням особливостей в організації роботи у зв'язку із запровадженням в Україні воєнного стану, а також запобігання і виявлення корупції та правопорушень пов'язаних з корупцією.

Для забезпечення можливості повідомлення про можливі факти корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, інших порушень Закону України «Про запобігання корупції» в Українському інституті експертизи сортів рослин забезпечено функціонування каналів повідомлення уповноваженого за реалізацію антикорупційної програми (далі – Уповноважений), зокрема через засоби телефонного зв'язку, вебсайт УІЕСР (розроблена форма зворотного зв'язку), шляхом надсилення повідомлень на електронну пошту, а також особистого прийому громадян. Крім цього в адміністративній будівлі розміщено «Скриньку довіри» та оновлено інформаційний стенд «Разом проти корупції».

В рамках проведення заходів з виявлення конфлікту інтересів та сприяння його врегулюванню, Уповноваженим надається консультативна та методична допомога щодо повідомлення про конфлікт інтересів та вжиття заходів щодо його врегулювання, у тому числі під час проведення конкурсу на заміщення вакантних посад наукових співробітників. Для надання методичної допомоги працівникам на сайті УІЕСР розміщено навчальні матеріали – «Засади антикорупційної політики в Україні», методичні рекомендації «Щодо застосування окремих положень Закону України «Про запобігання корупції» стосовно запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, дотримання обмежень щодо запобігання корупції», зразки ситуаційних задач для самостійного вирішення працівниками УІЕСР, обговорення та проведення тренінгів з питань запобігання та виявлення корупції.

Відповідно до принципів здійснення публічних закупівель передбачених ст. 5 Закону України «Про публічні закупівлі» в частині запобігання корупційним діям і зловживанням, на постійній основі здійснюється перевірка фізичних та юридичних осіб. В 2025 році проведено перевірку більше 440 контрагентів, які виступали однією зі сторін угод, що уклалися УІЕСР.

7.2. Оцінка потенційних та реальних антикорупційних ризиків в УІЕСР

Працівників УІЕСР ознайомлено з положеннями Антикорупційної програми УІЕСР, зокрема щодо врегулювання конфлікту інтересів. У межах здійснення заходів з виявлення конфлікту інтересів, сприяння його врегулюванню, забезпечується надання як консультативної так і методичної допомоги співробітникам УІЕСР щодо здійснення повідомлення про конфлікт інтересів, так і вжиття заходів щодо його врегулювання, у тому числі під час проведення конкурсу на заміщення вакантних посад наукових співробітників (в 2025 році проведено сім засідань Конкурсною комісією УІЕСР, на яких розглянуто документи та проведено співбесіди з вісьмома кандидатами на заміщення вакантних наукових посад).

На виконання вимог Положення про організацію внутрішнього контролю в УІЕСР, затвердженого наказом УІЕСР від 13.10.2023 № 345-ОД в 2025 році оновлено реєстр ідентифікованих ризиків УІЕСР, в тому числі антикорупційних для процесів, в яких можливе виникнення конфлікту інтересів, здійснена оцінка їх ймовірності та впливу, визначена загальна оцінка ризиків. Розроблено план з реалізації заходів контролю, проведено оцінку їхньої ефективності, здійснено моніторинг настання та аналізування

причин. В 2025 році наявність випадків корупційних ризиків не зафіксовано. Всіх співробітників УІЕСР та відповідальних за реалізацію контрольних заходів ознаймлено з інформацією щодо ідентифікованих ризиків УІЕСР, в тому числі пов'язаних із корупційною складовою.

На постійній основі здійснюється інформування працівників УІЕСР про настання юридичної відповідальності при одержанні неправомірної вигоди або прийняття такої вигоди чи прийняття обіцянки/пропозиції під час виконання своїх посадових обов'язків та основними обмеженнями згідно Закону України «Про запобігання корупції».

8. Моніторинг і контроль виконання

8.1. Моніторинг змін у зовнішніх законодавчих та розпорядчих документах в сфері охорони прав на сорти рослин, сортової сертифікації, здійснення наукової та науково-технічної діяльності з метою приведення у відповідність внутрішніх документів УІЕСР; моніторинг та контроль виконання внутрішніх розпорядчих документів УІЕСР

Протягом 2025 року керівниками структурних підрозділів УІЕСР за напрямками їх діяльності проводився постійний моніторинг змін в законодавстві та нормативно-правових актах. Зміни законодавства та нормативно-правових актів відслідковувались шляхом моніторингу публікацій законодавчих та нормативно-правових актів в базі даних «Законодавство України», на офіційних сайтах центральних органів виконавчої влади та інтернет-ресурсі Liga Zakon (Liga 360), на який УІЕСР оформлено передплату, а також опрацювання розпорядчих документів щодо змін законодавства та нормативно-правових актів, що доводяться до УІЕСР розпорядчими документами Компетентного органу, Міністерства освіти і науки України та інших центральних органів виконавчої влади.

Моніторинг наказів, розпоряджень, виконання протоколів та доручень УІЕСР проводилось протягом 2025 року керівниками структурних підрозділів за напрямками їх діяльності шляхом опрацювання та виконання документів в автоматизованій системі контролю обігу документів «АСКОД» УІЕСР.

8.2. Моніторинг та контроль дотримання вимог «Порядку формування переліку наукових фахових видань України», затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України 15.01.2018 № 32 (редакція від 16.02.2021) щодо підтримання статусу науково-практичного журналу «Plant Varieties Studying and Protection» (Сортовивчення та охорона прав на сорти рослин) як фахового видання категорії «Б».

Моніторинг та контроль дотримання науково-практичним журналом «Plant Varieties Studying and Protection» (Сортовивчення та охорона прав на сорти рослин) вимог «Порядку формування переліку наукових фахових видань України», затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України 15.01.2018 № 32 зі змінами щодо підтримання статусу фахового видання категорії «Б» забезпечено шляхом:

- здійснення перевірки наукових статей на відсутність плагіату або самоплагіату;

- наукового, технічного та літературного редагування;
- подвійного «сліпого» рецензування статей, що подаються до друку.

Окрім того, узагальнено та проаналізовано інформацію щодо оновлених критеріїв для сайтів наукових журналів та приведено у відповідність сайт науково-практичного журналу «Plant Varieties Studying and Protection» згідно з вимогами DOAJ (Directory of Open Access Journals (DOAJ) – Каталог журналів відкритого доступу).

Заступник директора
з наукової роботи

(підпис наявний)

Лариса ПРИСЯЖНЮК

СХВАЛЕНО

Вченою радою Українського інституту
експертизи сортів рослин
Протокол від «29» січня 2026 р. № 01